

**REDACȚIA**  
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

**ABONAMENTUL**  
pentru Austro-Ungaria:  
pe un an ..... 20 cor.  
pe 6 luni ..... 10 cor.  
pe 3 luni ..... 5 cor.  
pe o lună ..... 2 cor.

Nr. de Duminecă pe an 4 cor.  
Pentru România și străinătate pe an  
40 franci.

Manuscrisurile nu se înapoiază.

# TRIBUNA

**ADMINISTRAȚIA**  
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

**INSERTIUNILE:**  
de un nr. garson: prima dată 12  
bani; a doua oară 12 bani; a 3-a  
oară 8 b. de fiecare publicare.

Azît abonamentele, cât și inserțiile  
nu se suot a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oră și comitații  
Scrieri nebrancă nu se primesc.

## INDRĂZNEALA LUI BERZEVICZY.

(R.) Că proiectul lui Berzeviczy este o sfidare la adresa naționalităților și chiar a unor legi positive, nu se mai discută. Indrăzneala acestui pigmeu, care vrea să corecteze pe Deák și Eötvös, se manifestă însă în chipul cum el își susține proiectul de lege.

Dumineca trecută voinicosul ministru a fost adică la Igló, între Slovaci. Și se pare că sunt mulți Slovaci acolo, chiar în pretinsul »partid liberal« care a primit pe ministru și în mijlocul cărora a vorbit Mária Sa, pentru-că după-ace a vorbit, notarul public Wesselényi Mátyás (desigur că nu din familia faimoasă, ci o fi vr'un renegat) »a explicat pe slovăcește alegătorilor scopul adunării«...

Fără Slovaci, evident deci că ministrul n'ar fi avut public, ci l'ar fi aprobat cel mult cânt-va slujbași d'ar statului.

Și totuși, în mijlocul acestei populații, Berzeviczy a îndrăznit să zică:

»Al doilea lucru ce mă îngrijește poate mai puțin și mă supără mai mult, ba câte odată mă indignează, e primirea ce i-au făcut acestui proiect de lege unele cercuri ale naționalităților din Ungaria.

»Cred că toți împărtășesc indignarea mea în fața cetățenilor unguri cari stăruința noastră de a face ca să învețe copiii

lor ungurește o numesc atentat împotriva drepturilor lor. Asta însă dovedește cel mult proverbul clasic latin: »dedimus grande patientiae documentum«, că și până acum prea am fost răbdători.

Il indignează pe d-sa faptul că ne apărăm limba. Are apoi îndrăzneala să afirme că numai »unele cercuri« ale naționalităților din Ungaria au făcut primire rea proiectului, pe când se știe că Români, Sârbi, Slovaci și Sași au protestat împotriva lui... Și agită împotriva noastră presintându-ne Ungurimei ca pe niște ingrati cari nu știm să apreciem bunătatea limbii ungurești, ci ni-am făcut și până acum de cap abusând de prea marea răbdare a cârmuitorilor...

Adevărat că toate acestea au fost rostite la banchet, unde nu erau — alegători și mai ales nu erau Slovaci cărora Wesselényi, notarul public, să le traducă vorbele ministrului. Altminteri așa credem: chiar acei blânzi Slovaci l'ar fi huiduit pe îndrăznețul palicar.

De altminteri trebuie să fim recunoscători pentru cele ce a mai vorbit. Dacă mai există adică vre-un Român naiv care să creadă că proiectul lui Berzeviczy nu va mai fi adus înaintea Dietei, ori câte un oportunist viclean care să invoace acest pretext pentru a nu lupta contra proiectului (cum a procedat vestitul protopop din Lipova!), să cetească următoarele spuse ale ministrului Berzeviczy:

»Cu sinceritatea pe care v'o datorez, o spun că plin de îngrijire mă gândesc la soarta proiectului (de reformă școlară) pe care nu de mult l-am depus pe biurotul Dietei, proiect de care leg multe speranțe, dar care din cauză că parlamentul nu e capabil de lucru, e legat, așa zicând, de nala ce trebuie să plutească pe valuri nesigure și primejdioase«.

Ce însemnează asta? Că numai stările anarchice din parlament împedecă realizarea proiectului de care ministrul leagă atâtea speranțe. Incolo, nici vorbă ca guvernul să abandoneze acest proiect!

Prin urmare: Românul care nu va continua să lupte împotriva acestui proiect, ori e un prost, ori e păcătos.

*Tertium non datur!*

**Adevăruri crude.** In adunarea poporală din Pojon, care — se știe — s'a terminat rău pentru Apponyi și Kossuth, socialistul Grossmann Miksa a zis în mijlocul aplauselor, următoarele:  
»Azí hirdetik, hogy az alkotmány van veszedelemben, de hát a házszabály egyetlen biztositéka az alkotmánynak? Nem éppen oly biztositéka-e a sajtószabadság, a bírói függetlenség? Magyarország nincs sajtószabadság, mert az újjeli ügyész előzetes cenzurát gyakorol, az elkobozza nyomtatványainkat, mielőtt azok az olvasók kezébe kerülnének. A királyi táblákat pedig rendszerben figyelmeztette a kormány, hogy a szociálistákkal kivételes szigorúsággal bánjanak el, mert a rendőrség az eddigi ítéletekkel nincs megelégedve.

## Asasinatul din strada Morgei

de  
Edgard Poe

(Urmare).

„Il pusei la loc astfel ca să coincidă exact creștăturile și să se imbuce una într'alta; ruptura dispăru, cuiul părea a fi în bună stare; apăsaș arcul, rădical încet cadrul, îl depărta de câte-va degete, partea cuiului așezată în cadru se separă de aceea care rămânea în prelungirea gaurei de sfredel; reînchisei fereastra, cele două bucăți de cuiu se îmbucară una într'alta.

„Până aci ghicitoarea era deslegată. Ucigașul fugise pe fereastra pe care o ascundea patul. Această fereastră recăzuse prin propria ei greutate, sau fusese trasă într'adins și împinsese arcul care se închisese; poliția, văzându-o fixată prin arc, luase această incuetoare ca efectuată prin punerea la loc a cuiului, și nu crezuse de trebuință ca să urmărească lucrul mai departe.

„Cum se coborise ucigașul? Eată cestiunea ce trebuia rezolvată, dar în privința ei găsisem deja un răspuns mulțumitor pe timpul plimbării mele prin curte. La cinei picioare și jumătate dela numita fereastră trece o sîrmă de parafulger.

„Dela această sîrmă era cu neputință să ajungi la fereastră și cu atât mai mult să treci prin ea. Dar' observai îndată, că obloanele cuiului al patrulea erau de felul acelora, pe care tâmplarii francezi le numesc *ferade*; astăzi nu se mai construiesc, dar' se mai găsesc pe la casele vechi din Lyon, Bordeaux. Ele samănă cu o ușă, dar' o ușă într'un singur canat, a căreia jumătate inferioară formată de vergele paralele îngăduie degetelor de a se ține țepăn. Acelea, despre care vorbim, aveau desigur trei picioare și jumătate în lățime, când le-am observat din curte, erau pe jumătate deschise, adică suprafața lor forma un unghiu drept cu suprafața zidului. E probabil, că poliția, ca și miné, și-a uitat să examineze spatele casei, ear dacă a făcut-o, dacă a observat feradele, nu și-a dat socoteală de marea lor lățime, s'au cel puțin nu le-a observat cu băgarea de seamă cerută. Era lucru firesc: deoarece-ce se admitea, că ori-ce fugă era cu neputință pe aci, nu se mai simțea trebuința unui examen minuțios.

„Dar' pentru mine era evident, că dacă oblonul ferestrei dela spatele patului descria o jumătate de circumferență în jurul țîtinelor sale, astfel ca să se lipească de zid, marginea sa liberă ajungea la două picioare dela conductul electric. Era tot atât de evident, că o ființă posedând o forță și un curaj extraordinar ar fi putut intra pe fereastră cu ajutorul conductului e-

lectric. Să presupunem, că oblonul era lipit exact de zid; el bine, un hoț ar fi avut de străbătut numai două picioare și jumătate pentru a ajunge la vergele oblonului și a se acăța cu mâna de ele. Apoi ar fi dat drumul conductului, și ar fi rezimat picioarele de zid întinzându-le cu o smucitură scurtă, ar fi învîrtit oblonul până când ar fi atins fereastra, și dacă această fereastră s'ar fi deschis în același moment, dânsul ar fi pătruns chiar în odaie.

„Există un punct asupra căruia trebuie să insist și să-ți atrag atențiunea într'un mod cu totul particular; și acesta este, că pentru executarea unei manopere atât de grele și de primejdioase trebuie o îndemănare extraordinară și cu totul rară. Vreau să-ți arăt prin aceasta, — mai întâiu, că lucrul nu este absolut imposibil, ear' în al doilea rînd și mai ales doresc să te conving deplin că acesta este efectul unei forțe cu totul extraordinare, aproape supranaturale, și care nu poate fi în puterea unui om.

„Îți propun, după expresiunea cam ordinară să-mi închiți gura spunându-mi că din contră ar tre ui să micșorez ear' nu să măresc îndrăzneala necesară pentru o astfel de manoperă. Aceasta poate să fie exact într'o desbatere judecătorească, dar aci e vorba să ne unim cu concluziunile impuse de rațiune. Cel mai înalt scop al meu este să descoper adevărul, și scopul meu

**Sirolin**

Cei mai excelenți profesori și medici îl recomandă ca remediu cu efect

contra morburilor de plumăni, afecțiunilor organelor de respirație, precum: bronchită cronică, tusă convulsivă, și mai ales este recomandat Convalescenților după influență. — Sirolinul promovează apetitul și face să crească greutatea corpului, depărtează tusa și flegma și face să înceteze asudarea de noapte. — Din cauza mirosului și gustului său plăcut este luat cu plăcere și de copii. In farmacii să capătă în sticle de 4 cor. Să fim atenți, oa fie-care sticlă să fie provăzută cu firma de mai jos

Ezt a rendeletet minden képviselő tudomásul vette, mert közöltük lapokban, plakátokon, sőt az igazságügyi költségvetés tárgyalásakor bedobtuk a képviselőház termébe is, de egy képviselő sem találkozott, a ki e gazzág ellen tiltakozott volna. A szocialistákkal szemben nincs törvény, nincs alkotmány.

Pe românește:

„Se vestește că e în primejdie constituția. Dar oare singur regulamentul Dietei este garanția constituției? Nu tot așa de mare cheazăie a constituției este libertatea de presă și independența magistraturii? În Ungaria nu este libertate a presei, pentru-că procurorul cu serviciu de noapte exercită censura preventivă și ne confiscă tipăriurile înainte ca acestea să ajungă în mâna cititorilor.

„Ea tablele regești au fost admoniate printr'un ordin de guvern, spunându-li-se ca pe socialiști să-i trateze cu o strictețe excepțională, de oare-ce poliția nu e mulțumită cu sentențele de de până acum. Ordinul acesta l'a luat la cunoștință toți deputații, pentru-că l'am publicat în ziare, pe placate, ba cu prilejul discuției bugetului ministerului de justiție am aruncat placate și în sala Dietei, dar nu s'a găsit nici un deputat care să protesteze în contra acestei mișcări. Față de socialiști nu-i lege, nu-i constituție“.

Cuvintele acestea au făcut o impresie așa de mare, încât contele Apponyi deși supărat foc pe socialiști, cari i-au stricat întrunirea, s'a sculat și a zis:

„Din întâmplare nu mi-a venit la cunoștință ordinul de care a fost vorba. Intru cât lucrul este adevărat, eu îl declar de rușine și voiu pretinde retorsiune“.

Dar despre prigonirile în contra naționalităților are cunoștință nobilul conte? Interpelat-a vr'odată guvernul în privința goanei întreprinse contra presei naționalităților? Și nu crede că ceea-ce guvernul săvârșește față de socialiști, în măsură mai mare încă aplică față de noi?

Dar au socialiștii dreptate când nu se încred în boierii, cari vin în mijlocul poporului numai când sunt la strâmtoare și pentru a-i solicita sprijinul tot în afaceri din cari poporul nu se alege cu nimic.

## Dizolvarea Dietei — anunțată.

Scandalele continuă.

Budapesta, 16 Dec.

Scandalele s'au continuat și în ședința de azi. Atmosfera Camerei e plină de electricitate și dintr'un moment într'altul izbucnesc scene una mai violentă ca alta.

actual este de a-ți face să observi potrivirea ce există între această forță și sprinteneală de o parte și de altă parte acest glas ascuțit, pițigăiat, neregulat, în care nu s'au putut deschilini cuvintele nici unei limbi, al cărui timbru s'a descris într'un mod atât de deosebit de cătră atâtea persoane, deși nici una n'a fost în stare să găsească întrinsul o limbă vorbită.“

Aceste cuvinte deșteptară în spiritul meu o idee nehotărâtă și confuză despre ceea-ce voia să zică Dupin. Un moment mă crezui aproape să înțeleg fără a putea trece peste acest punct hotărâtor: eram în situațiunea unui om gata de a prinde o amintire, dar care totuși nu reușește deși s'a aflat foarte aproape. Amicul meu reînțepu: — „vezi, că eu am resturnat problema, și că în loc de a căuta modul întrebunțat pentru ieșire am căutat, cum ar fi putut cineva să între. Dar am voit să te fac a înțelege, că aceiași cale servia în amândouă senzurile. Să ne întoarcem acum în interiorul odăii și să vedem ce aspect are. Săritarele biroului, se zice, că au fost scotocite și totuși au rămas oare-care mărunțisuri. Concluziunea este absurdă: este o aserțiune aruncată în vânt, o proastă aserțiune, nimic mai mult. Cum putem noi să știm că săritarele conțineau altceva decât mărunțisurile care s'au găsit acolo? Doamna Lespanaye și fică-sa duceau o viață foarte retrasă, nu primiau pe nimeni, ieșiau rar, n'aveau nici un motiv pentru a-și renoi des merunțisurile și obiectele de toaletă. Cele aflate sunt potrivite cu ceea-ce s'ar fi putut aștepta cineva să găsească la aceste dame. Dacă un hoț a furat din ele, de ce nu le-a luat pe cele mai bune, de ce nu le-a luat pe toate? Ințr'un cuvânt pentru ce a lăsat patru mii de franci

Ședința s'a început astfel sub impresia celor petrecute aseară în clubul liberal. Contele Tisza a declarat adecă partizanilor săi, că azi va provoca opoziția să-i dea indemnitate spre scopul să dizolve Dieta și să supună controversa dintre guvern și opoziție votului națiunii. Dacă opoziția nu-i va da indemnitate, va dizolva și fără indemnitate, răspunderea va fi însă în acest caz a opoziției.

### Feilitzsch la presidiu.

La 10<sup>1/2</sup>, partidele ocupaseră aproape toate băncile și pe estrada presidială urcă vice-președintele Feilitzsch, ocupând fotoliul presidial. Este salutat cu zgomot din partea opoziției.

— D-ta, ai venit, pasăre bună? strigă Molnár Ákos. — Atunci pe azi iar e plănit ceva.

Intăia surprindere. Se citește procesul verbal la începutul ședinței. Va să zică, conform regulamentului vechiu.

Rakovszky István, cere cuvântul, în chestia regulamentului.

— Declar, — zice — că noi nu recunoaștem decât regulamentul de până-acum, numai până-ntunci ne supunem, până ce stăm pe temeiul acesta. Dacă părăsești acest teren, nu ne ești mai mult prezident. Dacă vrei să aplici violența, vom duce la extrem rezistența (Aplause furtunoase în stânga). Dacă veți reuși a esopera sancțiunea regelui sedus pentru legi cari nu vor fi aduse pe temeiul acestui regulament, aceste legi nu le vom recunoaște. (Aplause furtunoase). Înaintea mea, luat-a cuvântul șeful meu, contele Zichy Aladár, și șefii de partid Apponyi Albert, Kossuth Ferenz... O voce în dreapta: Contele Andrassy Gyula nu e șef de partid.

Rakovszky István: Acesta nu peste mult va fi șeful d-voastră de partid. (Ilaritate) Vorbește despre drabanți.

Contele Tisza István: La regulament vorbește!

Rakovszky István: Intreabă, pentru ce au fost comandați în sala parlamentului cei cu mânuși nr. 12, pe a cui bani s'a înființat instituțiunea drabanților și — la asta răspunde ministrul de honvezi — ce a avut să caute în ședința de Marți între drabanți și măritu-i-a autoritatea c-a fost alungat de acolo cu drabanți cu tot. (Mare zgomot). Roaga pe president, să-i răspundă. (Zgomot mare. S'auzim! S'auzim! — în stânga).

Baronul Feilitzsch Arthur: Îi pare curios, că tocmai Rakovszky, păzitorul regulamentului îi adresează întrebările acestea.

Rakovszky István: Apreciază lovitura constituțională, săvârșită cu o frivolitate ne mai pome-

nită... (Zgomot enorm. Contele Tisza lovește cu pumnul în masă. Opoziția întreagă sare în picioare: Are dreptate! Ați procedat ca niște lași!) Fapta lui Tisza, zdruncinată toată încrederea în cuvântul ministrului președinte. Citește un discurs al contelui Tisza, a făgăduit că va respecta regulamentul. (Zgomot mare).

Kubik Béla: Aceasta e omenia, dle Tisza. Papp Zoltán: Rușine să-ți fie. (Zgomot).

Rakovszky István: Ce-a vrut ministrul președinte cu violența sa. A voit să potolească patimile și le-a atârțat mai mult. (Zgomot.) Perczel s'a făcut imposibil.

Baronul Kaas Ivor: Dar datoriile i le-au plătit (zgomot).

Rakovszky István: Politica lui Tisza a dat faliment. (Zgomot în dreapta.) S'alătură vederilor lui Andrassy Trebuie desnodământul. Și acesta nu poate fi altul decât continuarea de drept, restitutio in integrum.

### Tisza răspunde.

Contele Tisza István: Răspunde la partea personală a discursului, Rakovszky a citat un pasagiu dintr'o vorbire a sa, în care a făgăduit respectarea regulamentului.

Kubik Béla: Cinstit (Zgomot).

Contele Tisza István: Numai cinstit are obiceiul să facă ceva. (Zgomot mare și ilaritate.) De când a făcut declarațiunea aceasta a trecut un an. Majoritatea și presidiul a dovedit estrema pacienți. (Zgomot). Când a intrat apoi situația, pe care nu vrea s-o descrie acum mai pe larg, a venit necesitatea imperativă a proceda urgent.

Kubik Béla: În caz de acesta, cinstea trebuie pusă la o parte.

Contele Tisza István: ... și dânsul cu sinceritate și deschis a anunțat aceasta.

Atâta cu privire la atacul personal.

### Tisza cere indemnitate.

Adresează o rugare Dietei. Azi este a treia zi a sesiunii, prin urmare conform regulamentului continuarea trebuie să se facă. Dacă vor împiedeca constituirea, va fi silit să recurgă la mijloace mai tari (Zgomot enorm). Părerea guvernului este, că înainte de a expune Camera la încurcături, cari în consecuențele lor nu se pot prevedea, să se întrebe națiunea, declare-și ea voința.

Rakovszky István: Cu banii nouilor baroni!

Contele Tisza István: ... și cere dela națiune indemnizare, să uzeze de aceste mij-

în aur și s'a încurcat cu un pachet de rufărie? Aurul a fost părăsit: nimeni nu s'a ocupat de dînsul. Mai toată suma indicată de dl Mignaud s'a găsit în gente pe pardoseală. Vreau dar înainte de toate să depărtez din spiritul d-tale bănuiala unor motive, care ar putea să te rătăcească: ea s'a născut în creierii poliștilor, mulțămită acelei părți din anchetă, unde se vorbește de o sumă adusă până în odae. Astfel de potriveli și de zece ori mai riguroase decât aceasta, adică un omor săvârșit la trei zile după o încasare, se întâmplă în toate zilele, la ori-ce oră, fără ca să le observăm cât de puțin. În genere, coincidențele sunt foarte adeseori piederi pentru aceasta categorie de cugetători, care n'a învățat teoria probabilităților; ceea-ce pentru ei, este o lipsă regretabilă. (Va urma).

Trad. Iosif Popescu.

### »Telegraful Român« — »imitează«.

Foaia bisericească din Sibiu, după cum știm, dă permanenti lecții de limbă românească foilor noastre, ba uneori și profesorului Iorga. Acuma s'a repezit și mai departe: fabrică termeni noi pentru noțiuni vechi. Terminii delicați aceștia, și au dreptul să-i folosească pentru sine numai colaboratorii »Telegrafului«. Terminii cei vechi, timbrând pe înțelesul tuturor faptele rușinoase, îi întrebunțează onorata redacție față cu cei-ce nu scriu la »Telegraful«.

De mult se zicea că fură, cel ce-și agonisea ceva pe cale neiertată. Mai tîrziu dacă au început să fure domni, s'a ivit în literatura financiară termenul »defraudare«, ear în literatura

frumoasă »plagiare«. Și ceteam în foi: »Domnul N. a defraudat«. ... Adică domnu-i tot domn și când a furat: - pe calapodu: țiganu-i tot țigan și în ziua de Paști.

Dar s'a gătat și cu acești termeni vulgari.

De aci încolo cel ce fură nu fură, ci »imitează«. Așa aflăm din »Telegraful Român«. Și cine nu-i va crede »Telegrafului«?

În Nrul său 127, din anul acesta a și început să »imiteze«. Și trebuie să recunoaștem, că are daru »imitării«.

În Nrul pomenit găsim o foiță intitulată »Omul cel gol«, — imitație. Sub foiță inițialele: (gh. t.). Foița este minunată și cu suget religios. Să vede că dl (gh. t.) este teolog și încă cu daru imitării, și nu-i prost tare, pentru-că n'a combinat rău când și-a zis că mulți după cetirea foiței vor rămânea uimiți de talentul artistic al scriitorului necunoscut (gh. t.).

Decât este întreabarea cu foița aceasta un pic de Tulbureală, care nu strică s-o limpezim nițel: Foița deslăduată mai sus a apărut în anul 1903 în Nrul de Crăciun al lui »Budapesti Hírlap«, scrisă de Gárdonyi Géza. ...

»Dela un Crăciun până la celalalt însă este un an întreg«, — și-a zis de sigur dl (gh. t.) — »puținii români renegați cari au cetit-o atunci pe ungurește — și-au uitat-o, ear ungruți nu știu românește și n'or da de ea. Apoi nu face să puși și numele ungrului, căci prin asta ar pierde din valoare și foița și eu«.

... O George! ești cam Tulbure la idei! Când înstrăinezi comorile altuia spre a te împodobi cu ele și spuși la lume că-s ale d-tale, aia-i — »imitație« la mine? P.

loace mai tari. Roagă opoziția, să facă posibilă constituirea, ca guvernul să ceară o indemnitate cât de scurtă... (Zgomot mare).

*Polónyi Géza*: Retrageți lex Daniel. (Zgomot mare).

Contele *Tisza István*: ca să poată face alegeri...

*Benedek Iános*: Pe banii lui Guttmán!

Contele *Tisza István*: Denegarea acestuia dela om cu sentimente constituționale n-o putem aștepta. (Zgomot mare). Ori veți da însă indemnitate ori nu, alegeri se vor face. (Aplauze frenetice în dreapta).

Contele *Tisza István*: Fac responsabilă opoziția pentru urmările refuzului indemnității (Zgomot mare).

#### Declarațiile șefilor de partid.

*Kossuth Ferencz*. Dac'am sta în față cu un guvern ce respectă legea și dreptul (Aplauze zgomotoase în stânga) atunci n'am pune nici un obstacol indemnității, dar indemnitate pentru violare de drepturi, pentru realizarea unor scopuri nu dăm. (Zgomot în dreapta).

*Kubinyi Géza*: Bicicași! (espresie unguerească.)

*Kossuth Ferencz*: Toate semnele arată, că guvernul n-ar părăsi calea violării de drept, nici în cazul când ar căpăta indemnitate. Guvernul *Tisza* însă nu conține la indemnitate. Scopul coaliției partidelor este, să nu mai stea nici de vorbă cu un guvern ce a violat legea și dreptul. (Aplauze furtunoase în stânga. Opoziția aclamă furtunos pe *Kossuth*.)

#### Nu ascultă pe Bánffy.

Baronul *Bánffy Dezső*: (Zgomot enorm pe toate băncile. Nu te ascultăm! în dreapta) *Kubik Béla*: Ați fost slugile lui. I-ați lins tălpile.

Zgomotul e enorm. Demonstrațiunea ia proporții uriașe. Deputații toți sunt în picioare. Baronul *Bánffy* își pune mâinile în buzunar și ride. Președintele înzădar sună clopoțelul. În fine suspendă ședința.

#### Bánffy vorbește.

Se redeschide ședința sub presidul lui *Bánffy*.

Baronul *Bánffy*: (Băncile guvernamentale toate sunt goale. Nici un ministru nu e în sală).

*Papp Zoltán*: Li-e frică ministrilor (zgomot continuu *Tisza* intră însoțit de cabinet).

Baronul *Bánffy*: Se provoacă la §. 24 al regulamentului, ca s'arate urmările imposibile ale faptului din 18 Noiembrie...

*În dreapta*: Decembrie 13!

Baronul *Bánffy*: Guvernul trebuie să-și tragă seama cu situația. Ceea-ce s'a făcut pe cale nelegală, nu poate fi recunoscut de legal. (Aplauze. *Tisza* suride). Sancțiune pentru astfel de ilegalități, nu se poate cere dela alegători. (Aplauze). Pe calea aceasta înzădar merge guvernul, alegeri brutale.

*În dreapta*: Alegerile din 96.

Baronul *Bánffy*: Singur credeam, că coaliția opoziției nu e posibilă, dar brutalitatea lui *Tisza*, i-a dat ființă. (Aplauze). Innainte cu două ani am spus-o că guvernarea lui *Tisza* va fi fatală pentru țeară.

*Pap Zoltán*: Blăstăm!

Baronul *Bánffy*: *Tisza* cere indemnitate.

*Barta Ferencz*: Ștreang!

Baronul *Bánffy*: Dizolvare în ex-lex nu se poate. Noi 180 de inși suntem destul de tari să luptăm în ori-ce direcțiune.

*Rosenberg Gyula*: D-ta ai vroit să suspendezi constituția. (Zgomot enorm în stânga). Cine a încercat aceasta, nu vorbească de constituție. (Zgomot colosal).

*Endrey Gyula*: Deputatul *Abrudului* (Zgomot neîntrerupt).

*Olay Lajos*: Iuda! Iuda vânzătorul!

*Bánffy* își termină vorbirea între vociferări zgomotoase în dreapta.

Președintele propune ca mâne să nu se țină ședință. Se anunță ședința viitoare pe Luni cu ordinea de zi a ședinței azi.

Se încheie apoi ședința.

## La congregație.

Facem apel la toți membrii români ai congregației comitatului Arad ca pe ziua de 21 Decembrie n. să fie toți la ședință. În presară se va ține obicinuita conferență la otel „Vas“.

Stăruim cu atât mai mult pe lângă membrii Români să se prezinte la ședință, căci după cum se știe primul punct al ordinii de zi e chestia acordării sumelor de bani pentru lucrări în părțile bântuite de foamă.

Cum indeosebi între Români e mizeria mare, trebuie să intervenim cu putere ca din cei 200.000 să se dea îndeosebi în părțile locuite de Români. Să apărăm la ori-ce prilej interesele poporului!

## CONVOCĂM

alegătorii cercului electoral Pecica și toți doritorii de bine a cauzei române în

### Adunare,

ce se va țineă Luni în ziua Sântului Nicolae la orele 11 a. m. în sala cea mare a bisericii gr.-or. române.

#### Obiectul:

1. Protestare împotriva proiectului de lege a ministrului *Berzeviczy*.
2. Aducerea rezoluției,
3. Propuneri și interpelări.

Pecica-română, la 2/15 Dec. 1904.

*Ștefan Tămășdan*,  
paroh.

*Sava Tămășdan*,  
paroh.

*Dr. Lazar Ghebeleş*,  
advocat.

*Octav. Tămășdan*,  
cand. de preot.

*Efrem Moldovan*,  
învățător.

*Efrem Hedeșan*,  
învățător.

*Teodor Orga*,  
econom.

*Trăilă Teretean*,  
econom.

*Vasile Ciorogariu*,  
comerciant.

## Răsboiul ruso-japonez.

În urma bombardamentului continuat Japonezii au izbutit să aprindă și să nimicească arsenalul rusesc din *Port-Arthur*. Lui *Stoessel* i-a mai rămas puțină iarbă de pușcă, dar prea lung timp nu va putea riposta focul Japonezilor, din cauza că nu este unde să fie fabricat praful de pușcă.

De pe câmpul de război mandciurian se vestește că anul acesta abia se va mai da vre-o luptă, și aste probabil în armistiția între ambele armate.

Este interesantă vestea, că Japonia se pregătește să primească cu demnitate escadra Baltice. Guvernul japonez a pus la dispoziția lui *Togo* încă 7 noi vase de război, așa că flota japoneză are șanse de izbândă și la caz că flota Baltice ar fi sporită cu flota de pe Marea Neagră.

*Londra*, 16 Dec. Lui „*Daily Telegraph*” i-se vestește din *Sanghai*: Japonezii de nou au început să bombardeze *Port-Arthur* din toate părțile.

*Tokio*, 16 Dec. Dela armata asediatoare dela *Port-Arthur* vine știrea că vasul *Sebastopol* a fost cu succes bombardat.

*Londra*, 15 Dec. Din *Sanghai* i-se telegrafează lui „*World*”: Din *Sasebo* a sosit aici un inginer japonez, care a împărtășit corespondentului lui „*World*”, că pela mijlocul lunii lui August au fost lansate 3 vase de război japoneze, ear montarea acestora se va face până la sfârșitul lunii lui Dec. Încă 4 vase japoneze sunt în stare de zidire, guvernul japonez însă ține acest lucru în secret, de oare-ce nu voește să se facă de gâlceavă cu puterile, fiind-că materialul pentru zidire este furnizat parte de arsenalul din *Tokio*, parte de firme engleze. Guvernul japonez are credința, că până ce vor sosi vasele ruse în Marea Galbină, până atunci noile vase japoneze vor putea fi deja gata și împărțite la flota lui *Togo*.

*Londra*, 16 Dec. Raportorul lui „*Daily News*” telegrafează din *Tși-fu*:

După un inginer al marinei japoneze garnizoana din *Port-Arthur* a pierdut și ultima iluzie de a se mai ținea în urma nimicirii totale a arsenalului. Praful de pușcă le este pe sfârșite.

Armata asediatoare de-ocamdată și-a ajuns scopul: a nimicit flota rusă din port, a prefăcut în ruine arsenalul, așa că orașul este pe doaga de a se preda.

În jurul colinei de 203 metri zilele din urmă au căzut 6300 Ruși.

*Tokio*, 16 Dec. Bombardamentul dela 13 c. a avut de scop mai ales nimicirea magazinului de torpile și a arsenalului de pe peninsula numită *Coadă tigrului*. Magazinul de torpile a ars o oră întreagă. Vasele și bărcile sunt pustiite. Asemenea edificiile au fost ruinate. Bombardarea lui *Sebastopol*, care se afla afară de port, a fost sistată, din cauza că în urma timpului defavorabil n'a putut fi bine observat. Admiratul *Togo* vestește, că flotila torpililor japonezi noaptea la 12 c. a atăcat de două ori, la 13 c. de trei-ori. Resultatul nu este cunoscut. Un torpilor a fost făcut incapabil de luptă. Japonezii au avut de tot 3 răniți.

*Petersburg*, 16 Dec. Țarul a distins pe contele *Andrei Tolstoi*, fiul marelui romanțier *Leon Tolstoi*, pentru serviciile sale prestate ca oficer de gardă la corpul VI. de armată cu ordinul *Stului George*.

*Berlin*, 16 Dec. Conform unei știri so-site aici, un torpilor rus cu numele *Ostrașni* a fost scufundat.

\*

La *Port-Arthur* un bazin mic e acoperit de vase de război de toate mărimile și dau o țintă orizontală lesne de ochit de pe colina de 203 metri, numai la 7 klm. maximum de departe. Ofițerii japonezi pot lesne observa efectele loviturilor ce ajung la țel și deci nota stricăciunile suferite de corăbi. Indreptarea tunurilor o pot face de asemenea lesne: Vasele așteaptă deci lovitura de moarte ca niște vite legate la tăctoare. Dacă bomba ascuțită nimerește sub linia apei și mai ales dacă după-ce a pătruns în coaste face și explozie, vasul lovit e pierdut. Se vede că Japonezii au urcat pe acel deal și tunuri mari și bombe speciale menite a scufunda vasele. Cele mai primejdioase lovituri sunt ale mortarilor lungi cu ghevint, căci o bombă ascuțită din acestea căzînd din sus pe pod, poate nimici tot lăuntrul vasului: căldări, mașini, cîrmă, magazie de cărbuni și de munițiuni, deci organele esențiale, fără de care vasul nu mai înseamnă nimic.



# NOUȚĂȚI.

ARAD, 17 Decembre 1904.

— Din cauza sfinței sârbătorii de Luni (Sf. Nicolae) numărul proximității ziarului nostru va apare Marți la amiaza.

— **Incă unul.** Părinte al patriei și acesta, „Nessi Pál“! Cine nu i-a auzit de nume? Era cântat și în stihuri marele bărbat al „națiunii“. El arangiaze în Cluj demonstrațiunea patriotică împotriva imnului „Gotterhalte“. „Națiunea“ l-a purtat pe umeri și-l învăluisse într-o adevărată aureolă de glorie. Dar Camarila mizerabilă, prin uneltele sale de prin tribunale, l-a luat acum și pe dînsul la goană. Și pentru ce? Nimica toată. Pentru c-ar fi furat. Nu i-a fost destul Camarillei c-a infundat pe Eötvös Bálint, care asemenea numai înșelare a săvîrșit, acum vrea pe alt „luptător“ să-l împiedece în „libertatea de acțiune“. Asta în adevăr e prea mult. Curat absolutism.

Se pare înadevăr că aceasta e morala „kos-suhistă“. Ahea-l parentaseră pe Eötvös Bálint vine acum alt viteaz la rînd. Iată ce scrie, și cum scrie „Magyar Szó“ despre deputatul Nessi Pál:

„Am spus-o ieri, și într'alte am și dovedit-o, că domnul Nessi Pál e un hoț ordinar. Nessi Pál, ca și când nimic nu s'ar fi întîmplat, a mers azi la Dietă și a votat. Tocmai așa, cum pîn'aci votase și Eötvös Bálint, pînă ce săptămîna trecută judecătoria nu-l osîndise la trei ani temniță“.

— **Alegere.** Zilele trecute a fost alegerea de primar în comuna Bucium, comit. Făgărașului. În aceasta comună, bătută de D-zeu un șir de ani de-a rîndul a condus afacerile individul Nicolae Ghircioaș. Dar să nu se creadă, că doară vrednicia și încrederea poporului, l'au ținut cocoțat în fruntea satului, ci numai apucăturile sale. Ales a fost locuitorul G. Hoga, un bărbat isteț și energic, care pîn'acum a servit 6 ani ca collector și cassar comunal. Cercat-a de altfel și de astă-dată numitul Nicolae Ghircioaș toate mijloacele, ca să mai iasă odată la suprafață: adunat-a toți orbii, schiopii, slăbănogii și nevoiașii chiar și pe fărtașii săi țigani, întorsu-s'a și către sârmanele văduve, cu un cuvînt toată pleava satului, dar toate în zadar, căci lamura satului, fruntașii comunei au fost contra lui, și așa a dispărut de pe orizont ca un meteor pentru vecii vecilor! Onoare se cuvîne d-lui prim-pretore I. Dombradi, care n'a împiedicat voința poporului. E de notat, că nicăiri nu s'ar cocoța în fruntea satelor indivizi fără conștiință dacă s'ar respecta voința poporului... că poporul își cunoaște mai bine oamenii săi ca domni de sus... *Privitor.*

— Ni-se scrie din Berzova următoarele: În 26 Noembrie st. n. au fost în comuna noastră Berzova alegere de preot; am avut 3 recurenți: fiul preotului bătrîn de aici și mai doi; tot am ales pînă acuma preoți de prin alte comune dar nefiind la noi în comună casă parochială, bir, ștole nici nu or șezut numai câte un an doi, preotul bătrîn dl Vasile Popovici ne s'ujește de 40 ani, are casa sa, crede omului sărac în onoarea lui și să-i răsplătim ostenele, și-am ales fiul pe dl Iosif Popoviciu preotul din Giulița.

Alegerea așa au decurs:

La 8 ceasuri s'a prezentat harnicul dl protopop Givulescu, și prin o vorbire ne mai auzită la noi a deschis comiterul parochial.

După slujba Dumnezească se începu alegerea în biserică și-a fost liniște mare; se vede că vorba dlui protopop a prins rădăcini în inimile oamenilor.

Alegerea au decurs în rînd bun, pace, liniște, onoare dlui protopop pentru conducere.

Se aleasă preot dl Iosif Popoviciu, doritul nostru.

Suntem acum mândri c'avem preot și învățător din comuna noastră.

— **Zile de jale în Oravița.** Sub titlul de mai sus ni-se scrie: Marți la 13 c. a fost adus mort acasă din Budapesta, dintr'o casă de sănătate, și înmormîntat în cimitirul din Oravița mont. avocatul Dr. *Alexa Manguica*. Il deplîng soția-sa, un copil minorean, frate-său Dr. Ion Manguica, o soră și alte rude.

A fost, sârmanul, un avocat de talent, dar mai presus de toate un Român veritabil; membru pe viață al „Astrei“ și al mai multor societăți culturale, și peste tot cu mult sentiment pentru neamul nostru împilat. Aici în localitate era cunoscut și de copii ca „om bun“, care se întrista de câte-ori vedea pe cine-va suferind și se revolta și la cea mai mică nedreptate.

Între prietini mai ales i-se va păstra multă vreme memoria, cu atât mai vîrtos, că a ajutat pe mulți, când îi găsia în strămtoare.

Prohodul i-s'a oficiat în Budapesta de către prietinel său, parohul de acolo Ghenadie Bogoevici. Ear ajuns cu trenul la gara din Oravița-rom. a fost petrecut pînă la hotarul Oraviței-montane cu ceremonial impozant, ear d'aci a fost condus carul mortuar pînă la vecinica sa locuință, săpată sub cară cum a dorit-alături de groapa uncheașului său, vestitul Simion Manguica.

În biserică protopopul local, dl Al. P. Popovici i-a rostit un discurs funebru adînc simțit, ear la marginea mormîntului, corul vocal român din localitate i-a dat ultimul adio! Dumnezeu să-l ierte!

Mîne-zi, Mercuri la 14 l. c. a fost înmormîntată soția domnului Ilie Trăilă, directorul „Oravicianei“ și povătuitorul nostru al Românilor din aceste părți.

Luni noaptea spre Marți, la orele 2 după mezul nopții, moartea nemiloasă s'a infurșat în casa domnului Trăilă și a răpit cu cruzime mama a șase copii plîngători!

Zorile zilei o atmosferă de jale adîncă a fost signalizată prin sunetul trăgănat și deosebit de înduioșător, ce răsuna grav din turnul bisericeii. Pretutindeni, pe unde străbătea vestea se lăția freamătul înfrîntor de șoapte zguduitoare: „Doamna Trăilă — nu mai este!“...

Decedata a fost o femeie de model, o familistă plină de virtuți; blîndă, nobilă și o mamă în toată puterea cuvîntului. Toate aceste distincții de o adevărată matroană, hazardul sorții n'a vroit să le ție în seamă ci a smuls-o din familia sa fericită, lăsînd un gol și în inima tuturor, cari au cunoscut-o.

Să admirăm puterea lui Dumnezeu!

Lovitura se va restrînge și asupra întregii societăți române care sub raportul vremilor grele, ce ne vin mereu pe cap, își are privirile îndreptate asupra d-lui Trăilă, dela a cărui înțelepciune se revarsă mult bine în toate referințele vieții noastre publice.

Unicul balzam alinător, ne este încrederea ce o avem în puterea mentală a d-lui Trăilă, prin care va izbuti să se ridice cu gândul de asupra crudei realități și sub această săgeată a destinului își va regăsi mîngăierea sufletului său îndurerat: în iubirea copiilor și în durerea generală, manifestată prin condolențele fără număr, ce i-s'au trimis din toate părțile!

S'avem nădejde n ceruri, în bunul D-zeu!

*Ghejia.*

— **Necroloage.** Subscriși adînc întristați anunță încetarea din viață a mult iubitei soție, mamă, soră, soacră și bunică, *Maria Cosma* năse Pănaioț, care astăzi, Joi, în etate de 58 ani, în 2/15 Decembre 1904 la orele 11 a. m. după scurte suferințe a trecut la cele eterne.

Rămășițele pămîntești ale neuitatei defuncte se vor înmormînta după ritul gr.-or. român Sămbătă, în 4/17 Decembre la orele p. m. dela locuința din strada trei regi Nr. 21 Timișoara-Fabric. Dormi în pace suflet nobil! Damaschin Cosma soț. Văd. Ecaterina Petroviciu soră. Aurel Cosma nepoțel. Dr. Aurel Cosma, Meletie Cosma, George Cosma fii, Lucia Cosma n. Cosma, Elena Cosma n. Pocan, Ioan Cosma n. Vasii nurori.

— La 30 Nov. v. a. c. a trecut din viață *Georgina* fiica preotului Ioan Coșariu din Tolvadia. Pe adormita o deplîng adînc întristații ei părinți Ioan și Victoria și sorioara ei Cornelia.

— **Decorarea unui român de către Sultan.** D-rul Pandele Mașu, delegatul român macedonean în comisiunea reformelor de pe lângă inspectorul general Hilmi-Pașa, a fost decorat cu ordinul „Medjie“ de clasa III pentru activitatea sa corectă și pentru serviciile sale credincioase. A fost tot de odată și avansat la rangul „Sanie“ de clasa II.

— **Trei condamnați la moarte.** În orașul Lemberg (Galiția), a fost condamnat la moarte proprietarul Fedko Lozo, care a plătit mai mulți țărani ca să omoare pe fratele său. Ucigașii plătiți Petru Kleba și Max Pylypow asemenea au fost condamnați la moarte.

Aceasta condamnare o au și meritat.

— **Noua invenție a telegrafiei.** Doi cetățeni ai țării noastre anume Polák și Virág au inventat un nou aparat telegrafic, cu ajutorul căruia se pot telegrafia 40.000—50.000 cuvinte pe oră. Acum se fac cu acest aparat experimente în Londra. Dacă acest aparat va putea reuși pe deplin, atunci inventatorii vor încasa un frumos premiu!...

— **Despre prizonieri ruși și japonezi.** Rușii și Japonezii își tratează în mod foarte omeneșc pe prizonierii lor: în captivitate inamicul dispore.

Japonezii transpoartă imediat în Japonia numărșii lor prizonieri.

Toți prizonierii sunt transportați în vagoane confortabile, căci nu e vina lor dacă au ajuns astfel, dacă nu mai sunt în front: ei și-au făcut datoria cât au putut față de țară.

Veniți de departe, dau de o țară unde se poate trăi fără teama unei lovituri de baionetă sau a unui glonț de armă.

Se văd nemișcați, imobilizați pe tot timpul războiului. Dar pînă când vor trebui să stea în această inacțiune? E o întrebare pe care și-o pun cu deosebită tristeță prizonierii.

— **O bună răsplătire.** Ni-se scrie din Nerău: Luna trecută am avut alegerea membrilor în congregațiunea comitatenză. Noi românii din Nerău suntem împărțiți la cercul electoral Nagy-Osz. Suntem mai bine de 50 Români contra 300 Șvabi cu înclinațiuni cam prea patriotice. Nu voiam, ba nici doriam a pasi cu un candidat de al nostru, pe singurul motiv, că puterile sunt neegale, 50 contra 300. Au venit însă Șvabii la noi și ne-au rugat să punem și noi un candidat, ca împreună să alegem un Român și un Șvab. Parochul nostru Silviu Bichician ne-a intrunit la o consfătuire pe toți alegătorii români. Prin o frumoasă vorbire ne-a arătat că ar fi bine a cerca, și isbutilind meritul va fi mult mai mare. Am pactat deci cu Șvabii, candidînd din partea noastră pe de toți iubitul nostru paroh. A sosit ziua alegerii și Românii spre lauda lor, s'au prezentat la urnă toți pînă la unul, votînt cinstit, conform înțelesului avut cu Șvabii. Altcum însă au făcut Șvabii, ne-au mințit și astfel am căzut. Am dovedit însă că suntem una, și că ce promitem și împlinim Prin ploaie și tină în vre-o 15 trăsuri am făcut drumul de 14 klm. pînă la Nagy-Osz. Am căzut, dar cu cinste. Șvabii din Nerău însă demonstrativ s'au abținut dela votare

Pe acel timp, era publicată și alegerea de reprezentanți comunali în comuna noastră Nerău. Au văzut Șvabii greșeala lor, și avînd notat comunal tot un șvab, au amînat ținerea alegerii, ca uitîndu-se greșala lor, să alegem și dintre ei în reprezentanța comunală. Văzînd că nu putem uita ușor, au recurs la alte mijloace, adică de a ne învrăjbi. Știau că fiind noi una ei nu pot fi aleși. Le-au succes a face oarecare spîrtură între noi, și deci cu grijă așteptam alegerea. Prevedeam dezastrul, dar mulțumită conducătorilor nostri, preotului și învățătorului, traiul bun dintre ei, ne-a strîns grămadă și consolidat. Au convocat o adunare de consfă-

## Dr. VICTOR D. GRAUR

medic universal, profesor calificat de școale medii p. studiul higienei.

Institut de dantură medicală și pentru tehnica de dinți.

ARAD, Piața Andrassy Nr. 22, etagiul I., vis-à-vis de casa comitatului.

Tractament special al durerilor de dinți și a boalelor de falci. Dantură totală și particulară conform diferitelor proceduri. Plombări cu cement, cu sticlă, email, porcelan, amalgam de aur, și aur chimice curat. Operațiuni diferite la așezarea coroanei de dinți. Coroane de porcelan și aur conform indicațiunilor specialiștilor savanți. Dantură fixată și mobilă, după sistem american. Tot felul de execuții de cauciuc. Dinți și dantură întregă fără cerul gurii. Scoateri de dinți fără nici o durere.

tuire în care preotul nostru prin o prea frumoasă vorbire ne-a arătat că ce avem să facem. Frumoasă vorbire a avut efectul dorit, consolidarea noastră și pace între noi. Am candidat deci 5 Români ordinari și 3 suplenți. Un echou ori mai bine o dreaptă răsplică, la alegerea membrilor congregațional.

Am candidat tot Români, dar mâne-zi i-am și ales. Avem mângăerea azi a ne fi achitat bine, față de iubirea ce ne-a păstrat-o consătenii nostri șvabi.

Suntem mândri de conducătorii nostri, căci suntem prea convinși că își împlinesc datoria impusă de chemarea lor. Fie și ei mândri de rezultatul strălucit al muncii lor.

Străinii, și mai cu seamă organele administrative, în frunte cu fibriul Hadfi recte Hadfits, strașnică goană au pornit contra parochiului nostru Silviu Bichicean acuzându-l la Conzistor. Pradă răzbunării lor nu-l vom lăsa, ci cu toții vom sări întru apărarea lui, ca astfel să-l răsplătim bunele lui porniri față de noi. Știut să fie că precum la alegeri una am fost, astfel un trup și un suflet vom fi și întru apărarea lui, măcar că întimpinăm chiar și neajunsuri.

*Un alegător.*

— **Despre România.** În „*Preussische Jahrbücher*“ din Berlin dirijat de cunoscutul istoric german Dellbrück se publică un articol foarte favorabil României pe baza Anuarului statistic publicat de ministerul nostru de finance, resumând întreaga activitate economică, financiară, culturală și administrativă a țării. După ce felicită România pentru această publicație menită a da străinătății o oglindă fidelă de starea în care se află, articolul se încheie: Impresia generală ce și-o câștigă cine-va examinând acest Anuar, este cea care predomină deja la noi în Germania, anume că România este o țară de ordine, ce se află într-o dezvoltare continuă, în care se poate observa setea după progres și a cărei singură parte slabă zace în faptul că este eminentemente agricolă. — astfel, că „ist die Ernte schlecht, so geht es dem Lande schlecht, ist die Ernte gut, so herrscht Ueberfluss, (dacă recolta este rea, îi merge rău și țării, dacă recolta e bună, domnește belșug).“ („*V. Naț.*“)

— **Alice Roosevelt și clironomul Svediei.** Din Londra se vestește ce Alice frumoasa fiică a președintelui Americii Roosevelt s'a fidanțat cu moștenitorul de tron al Svediei Gustav Adolf, care este fiul mai mare al regelui Oscar. Vestea asta însășteaptă să fie confirmată.

— **Logodnă.** Dșoara Miți *Dabici* din Vodinți și dl Iulian *Voda* din Lugoj s'au logodit.

Felicitările noastre.

— **Cum a fost omorât călăul Plehve?** Într'un număr trecut am adus vestea că asasinul fostului ministru de interne rus Plehve, Sasonovo a fost condamnat la moarte, ear complicele său Sikorski la 20 ani muncă silnică. Cu privire la cel dintăiu notăm, că n'a fost osândit la moarte, ci la muncă silnică pe viață.

Ziarele ruse aduc acum știrea asupra împrejurărilor, cum a fost ucis urmașul lui Si-piaghin.

Imediat după-ce Plehve a fost numit ministru de interne, comitetul revoluționar la condamnat la moarte. După-ce întreprinderea nefericitului Alexei Pokosilov nu a reușit, afacerea a luat-o în mână Sasonov și Sikorski. La 15 Iulie s'au dus la Ismailovski—Prospect, ducând ambii câte o bombă cu sine, care conținea câte 5 funți dinamită. Explosiunea unei atari bombe pricinuește la o distanță de 15—20 pași moarte sigură, ear la o îndepărtare de 60 pași ea poate aduce pericol de moarte.

Dimineața la 9 ore 40 min. se apropie spre el trăsura ministrului. Când echipagiul era lângă dînșii, Sasonov a mers cu pași repezi spre trăsura, izbind bomba de trăsura, sub care căzuse și explodă cu o puternică detonătură. În același moment și Plehve a murit, sărindu-l corpul groznic mutilat din trăsura făcută țandere. Vizitiul încă a căzut de pe șederea trăsurei, și grav rănit peste puțin timp a expirat. Căpitanul Zwerinski, care se afla în apropierea trăsurei în momentul exploziunii, de asemenea a suferit leziuni mortale. Afară de aceștia încă vre-o 10—12 oameni și femei au fost grav ră-

nite. În urma detonăturii și Sasonov însuși a căzut leșinat la pământ, ear după-ce se deșteptase, a strigat:

— Trăiască socialismul, noi ne-am împlinit datoria.

Cu mâna dreaptă a dat după revolver, dar a fost împedecat. În buzunarul din lăuntru avea un revolver umplut. Când Sikorski s'a convins că ministrul este mort, s'a dus pe insula Wassili să nimicească bomba, pe care a aruncat-o în apă. Vislașul, care ducea pe Sikorski pe insulă a observat asta, și imediat l-a somat să-l urmeze la poliție, ceea-ce Sikorski a refuzat să facă. Dar la sfârșit fără împotrivire s'a dus împreună cu vislașul, unde întreg planul a fost descoperit. La 16 August niște pescari au pescuit bomba din apă, pe care au dus-o la poliție. Aici s'a dovedit, că este bomba pe care o aruncase în apă complicele asasinului lui Plehve.

— **Profesorul Koch în Africa.** Cum se telegrafează din Berlin, profesorul Koch, vestitul bacteriolog german zilele astea va pleca în voiaji de studiu în Africa ostică germană.

— **Imigrarea în America.** Din New-York se vestește, că în prima jumătate a anului eurent 812.800 oameni au emigrat la America. Comparând numărul emigrațiilor din anul acesta rezultă un plus de 55.000 pentru cazul din urmă.

— **Giron — funcționar!** În Drezda s'a fost răspândit zilele astea vestea, că Giron, celebrul cavaler din romanul Luizei de Saxonia, a murit. Vestea asta se desminte acum, de oare-ce Giron a primit la un negustor din Bruxela un post de funcționar.

— **Femei în politică.** În ședința de joia a dietei ședea contele Csekonis în aceeași, loge, în care se afla soția contelui Andrassy Gyula. Contesa afirmative ar fi zis cătră Csekonics următoarele:

— Dacă nu părăsești partidul liberal, nu voi mai vorbi cu d-ta.

Contele iute fu gata cu răspunsul:

— Deja am și eșit.

Nu se știe, dacă contele de mai nainte s'a ocupat de idea asta, ori că din pur cavalerism față de contesa Andrassy atunci la moment s'a decis să părăsească partidul guvernamental.

— **Răniții Ruși.** Din isvor autentic se vestește, că de pe câmpul de luptă au fost transportați în Rusia europeană 110.000 răniți și bolnavi. Dintre aceștia 54.600 sunt răniți și bolnavi. Adăugând la aceștia și numărul morților care face 60.000, reese că în Mandciuria a fost nimicită o armată întreagă rnsă Si ori cât de mare și puternică este Rusia, un număr de 170.000 de morți, răniți și bolnavi negreșit că are să fie simțit și de imperiul țarului alb.

— **Kuropatkin și prietinelul seu.** „Post“ din Berlin scrie, că Kuropatkin și ministrul de război al Japoniei Herausi, cari sunt buni prietini, înainte de izbucnirea războiului întru atâta să stimau, încât și-au schimbat și săbiile. Actualul ministru de războiu japonez înainte cu 20 ani era atașat militar la legățiunea japoneză dela Paris, unde a făcut cunoștința lui Kuropatkin, care lua parte la exercițiile militare franceze în calitate de general.

— **Conte suicid.** Din Paris se telegrafează, că acolo eri înainte de amezii s'a sinucis contele Lamettour, ca să scape de pedeapsă. Contele adevărat murdărit cinstea fetei sale, ceea-ce a eșit la iveală. Procedura criminală era deja pusă la cale în contra lui, ear judele chiar ca mâne zi voia să-l dețină. Mizerabilul însă înainte de ce și-ar fi luat osînda meritată pentru fapta-i obscenă, și-a luat singur viața. Mai bine așa, căci cu un monstru e mai puțin pe fața pământului.

— **Bătăe de stradă în Viena.** Din Viena se telegrafează: Adunarea de eri de protestațiune a socialistilor creștini, convocată în scopul pentru a lua poziție în contra proiectului de lege școlar s'a terminat cu scandal de stradă. S'au făcut mai multe arestări. La disertarea adunării un perde-vară a luat de gât pe deputatul Schumayer și a început să-l zugrume. Socialistii l-au scăpat din mâinile agentului care avea să fie omorît pe loc, dacă însuși deputatul nu ar fi intervenit.

## PARTEA LITERARĂ.

Alexandri

și

Români din Bucovina

— *Material biografic* —

(Urmare).

IV.

Într'un timp, când Români de pretutindeni începeau a înțelege rostul asociațiilor culturale, când Bucureștenii se gândeau la societatea academică, Transilvănenii la „Asociația“ lor de astăzi, s'a organizat și la Cernăuți o societate, mai nainte „reuniune“, căreia i-a fost rezervat un rol deosebit în mișcările culturale.

„Societatea pentru literatură și cultura română din Bucovina“, cum își zice ea, cu un nume împrumutat dela asociații similare străine, se constituie la 11/23 Ianuarie 1865, mărturisind ca program „concentrarea puterilor spirituale naționale, spre a sprijini și desvolta onoarea limbii, cunoștința literaturii și cultura poporului“. Ca președinte al adunării figurează Georgi cavaler de Hurmuzachi.

Tot ce Bucovina avea mai de frunte, frații Hurmuzachi, Pumnul, Sbiera, Eusebie Popovici și diferiți membri ai familiilor boerești Stircea, Vasilico etc. iau parte la punerea temeliei societății. Și chiar la întâia lor adunare generală, fruntașii bucovineni votează „unanim și cu aclamațiune“ de „mădulari onorari“ pe principii poeziei noastre Vasiliu Alexandri și Dimitrie Bolintineanu, poeții iubiți și adorați de toată națiunea, ai (!) căror versuri încântătoare vor peri numai (după) cel de pe urmă cuvânt din lume.“<sup>1)</sup>

Era absolutismului pentru Austria fiind închisă, legile de presă deveniseră mai liberale și ideea reînființării unui organ pentru interesele culturale române putea fi realizată. Societatea, îndată după înființarea sa, a și întemeiat „Foia“... cu menirea „de a conlucra la reînvierea spirituală, a înruni inteligențele din țeară și de peste marginele ei spre... a vorbi față cu nămolul amestecat al idiomelor străine din Austria iubiților compatrioți dulcea noastră limbă românească“.

În deosebire de harnica „Bucovină“ dela 1848—1850, noul ziar are un caracter pur literar. Cu girarea lui ca redactor se însărcinează Ambrosiu Dimitroviță, secretarul societății. Acest Dimitroviță nu este o figură istorică. Născut la 1838, din părinți preoți, era doctor în drept, ocupa un loc de inferior contipist în comitetul țării și s'a distins înaintea compatrioților săi prin o singură lucrare, prin „Căthisul național“, premiat de baronul Mustață<sup>2)</sup>. Calitatea lui de redactor al „Foi“ i-a adus titlul de membru al Societății academice din București, unde însă nu s'a prezentat nici odată. A murit de tinăr<sup>3)</sup> și toată activitatea lui se mărginește la niște articolașe incolore.

Spiritul conducător al foi însă nu era Dimitroviță. Tot în casa Hurmuzacheștilor ardea lumina pentru Bucovineni. Cei mai fecund membru al comitetului de redacție era Georgi Hurmuzachi. Fratele acestuia, Alecu, la început era „împedecat de sănătate“ a se interesa de ziar. „Nu sunt nici în fruntea ei, — am fost numai un an, până ce s'a înființat — nici în comitetul ei administrativ, nici în acela al redacțiunii; fratele meu George e într'aceste“ scrie el lui Alexandri<sup>4)</sup>. Totuș cele mai frumoase dări de seamă despre fluctuația vieții culturale din Bucovina sunt din condeiul lui Al. Hurmuzachi.

Alexandri avea de timpuriu cunoștință că Bucovinenii pregătesc terenul pentru o revistă. El a scris anume pentru inaugurarea noului organ de răspândire a culturii poezia sa „Bucovina“<sup>5)</sup>, care se și publică în numărul prim al ziarului, cu nota redacției:

<sup>1)</sup> Din noul volum de scrisori, ce se va tipări sub îngrijirea d-lui H. Chendi și a d-șoarei E. Caracolechi.

<sup>2)</sup> Foia societății 1885 p. 19.

<sup>3)</sup> Foia I p. 144.

<sup>4)</sup> La 3, 15 Iulie 1866. Necrologul și biografia vezi în Foia 1866 p. 238.

<sup>5)</sup> Familia 7884, p. 26.

<sup>6)</sup> Vezi „Scrisoarea“ din 30 Ian. 1865, din foietoul precedent.

„Genialul nostru poet, dl Vasile Alexandri a avut buna-voință de a ne noroci cu această frumoasă salutare a Bucovinei, înlesnindu-ne astfel o inaugurare atât de îmbucurătoare a foilor noastre și dând prin această foilă speranța, că o va sprijini și mai departe, din când în când, cu neprețuitul său geniu și cu mărețele sale produse literare”.

(Va urma.)

## GÂNDURI...

I-a căzut din mâna pânea  
Ce-o primise de pomană,  
Și de dînsul moartea fuge,  
I-a jurat a-i fi dușmană!

Și, până una, se repede  
La un crin de față mare,  
Și cu coasa-i veninoasă  
I-a făcut prin sin cărare.

Stau pe gânduri... Mă omoară  
Nedreptatea crud-a morții,  
Moșul chinue pe drumuri  
Fata pleacă 'n voia sortii.

Ah! o rază de lumină  
Imi arată-o stea, departe:  
Și mă întreb, a firii taină  
Unde-i scrisă, 'n care carte??

A. M.

## Felurimii.

**Haina nu face pe om.** Acum câte-va zile un călător prost îmbrăcat și plin de noroiu întră într'un han din Steinegg (Germania).

Stăpâna hanului primii rău pe noul pasager; nici haina lui, nici aparența nu-i inspirau încredere.

— E un vagabond — se gândi dînsa. — Ce doriți?

— O odaie.

Hangioaica 'l duse în catul de sus și-i dădu o mansardă.

Străinul, după ce se uită prin odaie, pipăi patul și întrebă la ce oră se servește masa.

— La amiază — răspunse hangioaica.

Prânzul fu însă servit pe la ora 1.

— Prost serviciu — zise străinul.

Hangioaica răspunse:

— Dacă nu-ți place n'ai decât să pleci.

Peste drum e un tâmplar care închiriază paturii cu noaptea pentru oamenii de teapa d-tale.

Necunoscutul surîse.

A doua zi veni la han o scrisoare cu adresa dlui general X.

Străinul o luă, căci era acel general.

Atunci hangioaica, rușinată, ceru scuze și mută pe călător într'altă odaie și se jură că de aci înainte nu va mai judecă pe nimeni după haine.

## TELEGRAME.

**Londra, 16 Dec.** «Daily Telegraph» anunță din Seul cu datul de 14 c. Conform veștilor din Corea nordică Rușii se pregătesc pentru a înainta spre sud.

**Londra, 16 Dec.** Lui «Standard» i-se vestește cu datul de ieri din Petersburg următoarele: Dela pustiirea stațiunii telegrafiei fără fir dela Port-Arthur n'a sosit nici o veste.

**Londra, 16 Dec.** Se vestește, că *Kuropatkin* în timpul cel mai apropiat de nou va lua ofensiva.

## ULTIME ȘTIRI.

**Budapesta, 16 Dec.** Aseară ministrul president Tisza însoțit de ministrul a latere contele Héderváry a plecat la Viena cu trenul expres ad audiendum verbum. Poimâne dimineața regele va primi pe ministru în audiență, ear după amiază va fi sub prezidența Majestății Sale un consiliu ministerial comun, participând contele Tisza, contele Goluchovski și contele Khuen-Héderváry.

Nainte de ce ar fi plecat, ministrul Tisza a mers la clubul liberal, unde erau foarte pușini deputații. Spiritele erau foarte deprimate, deoarece ce aderentii ministrului Tisza știu, că nu are decretul regal în mână pentru dizolvarea camerei, și că sunt slabe speranțe, ca Monarhul să se învoiască la asta în stare afară de lege. *In clubul Lloyd toți sunt de părerea, că în loc de dizolvarea Dietei va fi criza ministerială.*

Regele altcum s'a convins, că sub stăpânirea lui Tisza situația nu s'a ameliorat, ba ea mereu s'a înreutătit.

Prietinii de principii ai lui Tisza au firma credință, că Goluchovsky și Héderváry vor reuși să înduplece pe monarch să decreteze dizolvarea și în stare de exlex.

Din conventicolul de aseară foarte intim al liberalilor a traspirat vestea senzațională, că contele Tisza a adus la cunoștința partizanilor săi, că el a pierdut deja încrederea coroanei, și că a recomandat de urmaș al său pe ministrul de finanțe Lukács.

## Mulțumire publică.

Tuturor prietenilor și cunoștilor și îndeosebi dlui președinte al Tribunalului regesc din loc, dlui *Ottobay Károly* și dlor funcționari, cari cu ocazia înmormântării iubitului nostru soț și tată *Vasile Dimitrescu* au venit să ne mângâie făcând onorurile din urmă decedatului, le exprimăm pe această cale sincerile noastre mulțumiri.

Jabnica familie.

## ECONOMIE.

Arad, 17 Decembrie st. n.

### Sărăcia și averia.

*disertațiune cetită în adunarea generală a reuniunii învățătorilor români din Sîria la 16/29 August 1904.*

(Urmare).

Din toate cele premerse, se vede lămurit că: sărăcia de rând vine, din neîndeștula lucrare, din neîncredință, o lipsă de energie nobilă și o moleșală condamnabilă. Ca omul făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu să corăspundă condițiilor, recerincelor poftite de acela, precum s'a tălcuit prin apostolii săi cari încă au fost lucrători, și cum pofteste demnitatea de om și bărbat, dar mai pesus de toate pofteste recerincile timpului present, spre a putea trăi barem încâtva ca și om și a ne feri de starea înjositoare alătura cu viața animalelor.

La acest loc trebuie să amintesc vorbele marelui patriot *Deák Ferencz* care zice: »Nu numai războaiele și furtunile dintre popoare sunt pericolul lor, ci este o moarte a lor mai lină, dar mai rușinoasă, adică sărăcia completă, sau degenerarea generală».

Dacă lucrul înlocuește averea, depinde deci dela noi, a pune trudă în osteneală, spre a ne câștiga avere și bogăție pentru timpuri rele. Corpul nostru numai temporal suferă, odihna ce urmează ne oțelește de nou la lucru. Natura singură ne-a făcut pentru lucru, dovadă e omul lucrător, care pus la lucru, bine hrănit și bine îngrijit, rămâne în condițiuni de viață foarte bune; până ce, omul care nu lucră, ne putându-se îndestul hrăni, decade și trupește. Altcum în trândăvie zac toate păcatele oprite de legea Dumnezeiască și de legea firei, minciuna, furtul, omorul și câte toate.

Depinde deci dela persoane singuratice, dela familii și dela popoare, a nu rămânea înnapoia altora, căci e foarte curat, că fericirea pământească numai prin lucrare intențivă, prin cruțare și viață înțeleaptă, se poate asigura. Istoria economiei popoarelor a staveri și susține: că popoarele numai prin lucru și crutare pot deveni libere și independente. Speranțele deșerte în schimbarea de relațiuni sociale, în evenimente politice din cari pot veni favoruri economice, toate sunt seducătoare, nu au temeiuri durabile și nu sunt baza de existență durabilă a popoarelor.

Nici scuze nici proteste să nu căutăm, căci istoria economiei popoarelor a staverit că: Puterea statelor și a popoarelor, nu stă în forma și meritul instituțiilor sale, sau în măsurile de guvernare, ci în caracterul conștiinței și tare al popoarelor, adică în hărnicia poporului. Voința mea tare încopciată cu prudență, nu poate fi supusă suprimării, precum apa izvorului nu poate fi oprită în curgerea ei, după legea naturii.

Dacă e să căpătăm ajutor și să fim ajutați, acest ajutor, încă dela noi și prin noi trebuie să vină, ce se numește ajutoare de sine (*Önsegély. Selbsthilfe.*) despre ce *Zachar Gyula* profesor și scriitor specialist în ale economiei scrie astfel: »Sufletul faptelor mari este energia voinței. Acest suflet are să vină dela noi înșine. Unde acesta se ivește, toate devin vii, acolo e viață. Unde acesta lipsește, acolo se înrădăcinează neputința și nimicirea. Caracterul îl țese îndeplinirea bine și cu inima curată a lucrurilor mici. Ne luarea în samă a lucrurilor la aparență mică, formează mai târziu stânca, de care se rupe naia vieții.»

În zilele noastre cu tot dreptul ne putem plânge, că tărnia caracterelor slăbește. Trebuie deci răspunse atâtea pretențiuni a trebuințelor zilnice personale, ce ne conturbă. Nu te supune lucșului, nu pestrece izvoarele puterilor tale, nu lăsa a se pune cu tine în târguială slăbiciunile personale, căci aceasta te va duce la moarte morală; nu lăsa slăbirea energiei căci ți-se taie și drumul de a te putea reculege; ține înaintea ochilor totdeauna a fi prevăzător. Prevederea este mama înțelepciunii. Ia voință tare, lucră întins, cruță ce agonisești, acestea sunt ajutorarea ta.

(Va urma.)

— Atragem atențiunea binevoitoare a p. public de dame asupra inseratului dlui *Haus Lajos* farmacist în ARAD (Pécskai-út).

— Atragem atențiunea onoratului public asupra inseratului *Altmann Ede.*

Atragem atențiunea on. p. asupra anunțului dlui *Pollák Sándor.*

Atragem atențiunea on. public asupra anunțului lui *Igász Sándor.*



**Bibliografie.**

A apărut de Dr. Augustin Bunea canonic metrop. 1. *Metropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa schiță biografică*, Blaj 1890, broșură de 41 pag. 20 fil. + 10 fil. porto postal.

2. *Cestium din dreptul și istoria bisericii românești unite*, Blaj 1893. Partea I. 269 pag. 8° scrisă de Dr. Alexandru Grama, costă 1 cor. 40 filerl. Partea II. 400 pag. 8° scrisă de Dr. Augustin Bunea, costă 2 cor.

3. *Episcopul Ioan Inocențiu Micu-Klein*, (1728—1751) Blaj 8° mare, 422+XVI pag. Costă 4 cor., (pentru România 5 lei).

4. *Istoria scurtă a bisericii rom. unite cu Roma*, în Schematismul arhidiecesei de A.-Iulia și Făgăraș pe a 1900, costă 8 cor.

5. *Statistica Românilor din Transilvania în anul 1750 făcută de vicarul episcopesc Petru Aron*, Sibiu 1901, costă 1 cor., + 10 fil., porto postal.

6. *Vechile episcopii românești: a Vadului, Geoagiului, Silvașului și Belgradului*, Blaj 1903 8° 162 pag. Prețul 2 sor., 50 fil., (pentru România 3 lei).

7. *Episcopii P. P. Aron și Dionisiu Novacovici*, sau istoria Românilor transilvăneni dela 1751 până la 1764, Blaj 1902. Prețul 4 cor. 50 filerl (pentru România 5 lei).

8. *Discursuri, Autonomia bisericească, Diverse*. Prețul 5 cor., (pentru România 6 lei).

Aceste cărți să pot procura dela tipografia semin. din Blaj (Balázsfalva) ori dela autorul spedându-se banii înaintea, — ori contra rambursă. 390 — 19

Redactor responsabil: Sever Bocu.  
Editor-proprietar: George Niehin.

**INSERTIUNI și RECLAME.**

**Anunț.**

Un absolvent al cursului de notari, cu 1 Ianuarie 1905 află aplicare în cancelaria subscrisului. Salariu fix lunar 90 coroane. Se recere perfecta cunoștință a limbii române și maghiare. A se adresa către subscrisul.

Cugier (Kudzsir, comit. Hunedoarei, cercul Orăștiei) în 10 Decembre 1904.

Procopiu Herlea,  
notar com.

457

444

Furnisez acasă:

Cărbuni de peatră de Salgó-Tarján pentru 1 fl. 70 er.

Cărbuni de lemn de fag pentru 2 fl. 20 er.

Lemne de foc mărunțite pentru 1 fl. Câte o sută chilograme.

Comandele sunt a se adresa lui:

**ALTMANN EDE**

— neguțator de specialități. —

Arad, Str. Wesselényi Nr. 48.

La cumpărare de 500 kgr. ofert special.

In Ardeal, într'un ținut curat românesc, în care se țin târguri de țeară și piețe de săptămână foarte cercetate, este de vânzare o farmacie care face circulație de șeasă mii coroane, cu șaptesprezece mii coroane. Informațiunile se pot afla la administrația ziarului nostru. 496



**CIOBAN și NADRA**

măestru zidar diplomat.

A R A D, Deák Ferencz-utca 34 sz.

Avem onoare a aduce la cunoștința p. t. public ziditor, că sub firma de mai sus am deschis

**un birou de zidire**

Primim tot felul de lucrări de zidit și anume: zidiri noi, transformări de zidiri vechi, construirea de frontispicii cu materie ori fără materie atât în loc cât și în provincie, pentru garanță de 3 ani.

Primim construiți de planuri, faceți de buget pentru prețuri foarte ieftine.

299

Cu toată stima:

**CIOBAN și NADRA.**



**Nou atelier de lăcătușerie**

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că sub

Nr. 17 de pe piața Libertății în Arad în casa d-lui Dr. Schwartz Jenő am deschis un

**atelier de lăcătușerie**

Primesc ori-ce lucrări aparținătoare în bransa aceasta pe lângă prețuri culante. Rugând spriginul On. public rămân cu perfectă stimă

**Schwitzer Dező**

măestru lăcătuș. 482

Arad, Piața Libertății 17.



Nr. Telefonului 63.

**Cărbuni de peatră**

de Petroșeni pentru Salon.

Briquette de cărbuni rotunzi de Tata.

Briquette de cărbuni

**„I L S E”**

de Prusia 448

cel mai ideal material de încălzit.

Se capătă pentru prețurile cele mai culante cu transport la

**RÓTH JÓZSEF**

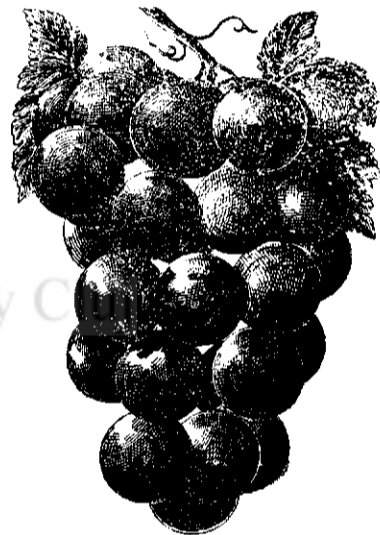
— întreprindere de transport de mobile. —

ARAD, Eötvös-utca 3. sz.



Cele mai ieftine și mai bune mlădițe de vie.

Mlădițele se prind de minune.



Mlădițele se prind de minune.

din soiurile de Rizling, Riparia, portaison, Furmint, Slancamen, Kövidin, Burgundia, Kadarka, Chasles. etc.

La RENARD JÁNOS, Nagyösz (Torontl.-m.)

Preț curent gratuit. 454

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. public, că dela 1 Dec. a. c., toate mărfurile se vor vinde pentru un preț general, și în fiecare cas acord rabat separat. Cu deosebită stimă: 441

**NADLER LAJOS**

— Magazin de trusouri pentru bărbați și dame. —

ARAD, Piața Andrássy Nr. 16.

Telefon 651.

**Mutare de prăvălie!**

Am onoare a avisa respectuos pe on. public că mi-am mutat prăvălia, care corespunde pe deplin recerintelor moderne, în palatul contelui Nádasdy. Tot odată rugând spriginul onoratului public, rămân

453

Cu deosebită stimă:

**Brunner Béla**

Prăvălie pentru haine de modă de bărbați, obiecte de artă și de specialități.

Arad, Piața LIBERTĂȚII, Palatul contelui Nádasdy, colțul străzei Forray.

# KALMÁR JÓZSEF

prăvălie de aparate electrice.

341 **ARAD, Salacz-utca 2.**

Are în deposit:

## bicicle de primul rang

precum și toate părțile constitutive pentru bicicle, gumi și lămpi de acetylen!

In atelierul său

reparează, transformă și mărește bicicle cu roate mobile.

Primește emailarea de bicicle în foc, nichelarea părților constitutive de bicicle, sau ori-ce reparațiuni de felul acesta.

— Condițiuni de plătire favorabile. —



Montează:

telefoane cu încopciare de cerc ori catrală.

Telefoane mici de case, instalări de clopoțele electrice, ori repararea acestora.

— Prețuri culante. —

Are în deposit:

## Mașini de cusut SINGER

Mașine cu suveică rotunda sistem Singer ori mașini de cusut pentru odăi.

In atelierul său

se primesc tot felul de reparațiuni aparținătoare acestei branșe.

Se primesc reparațiuni de mașine de brodat în rate favorabile lunare.

Nr. Telefonului pentru oraș și comitat 242

S'a deschis

**Magazin de bluze**

S'a deschis

Confecțiune  
de haine  
pentru băeți

și  
atelier de artă p. confecționarea  
de haine femești

Mare  
asortiment de  
haine de doliu

ARAD,

Piața Libertății Nr. 20, în palatul contelui Nádasdy.

Au sosit:

487

Cele mai felurite specialități de moulin, de mătase, de flanel francez, de bluze de stofă și pânză, de jupoane, de malin și de negligouri dela cele mai simple până la cele mai luxoase.

Implorând spriginul p. t. public, rămân

cu deosebită stimă

Mare asortiment de șurțuri p. dame și băeți.

**Koszilkov József.**

Corecțiuni de bluze se îndeplinesc imediat.

Comande din provincă să execută prompt.

**Igaz**

384

**Sándor**

ciasornicar și giuvaergiu.

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără p. prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Primul atelier din Arad, pentru repararea de ciasornice și bijuterii.

## Altoaie de vița de vie

americane de diferite soiuri, bine dezvoltate și cu rădăcini puternice se pot procura pe prețuri moderate dela

Primul stabiliment din valea Târnavei pentru altoirea vițelor de vie.

Proprietar: **Fr. Caspai,**

445

vinolog dipl., directorul stabilimentului de viticultură al prințului Barbu A. Stirbey (România), comisar de viticultură al comitatului Chieblou, specialist în comisiunea pentru viticultură a Reuniunii săsești din Ardeal și proprietar de vie în

**MEDIAȘ (Transilvania).**

— În deposit 3 milioane altoaie de vițe de vie. — — Lista prețurilor ilustrată gratuit și franco. —

În timpul secetei transportau la zi 4 mări cazane 2 milioane litre de apă în scopul udării vițelor, ceea-ce a avut drept rezultat o dezvoltare strașnică a vițelor.

Cea mai bună colecție de frunzării de asemenea se poate căpăta p. preț moderat

Telefon 423.

**Kosár Béla**

Timisoara, Józsefváros, str. Bonnaz Nr. 15

Piane, pianine, harmonii, cimbale, fabricate proprii și construcții recunoscute.

Fabricate dela fabrici din patrie și din străinătate.

INSTRUMENTE FOLOSITE.

Diferite automate mono-și multisonne.

Institut de împrumut.

Reparațiuni.

189 8-26

Intonare.

Catalogul cu prețuri gratuit.

